ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 66. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 8-го КВІТНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, APRIL 8, 1976 No. 66. VOL. LXXXIII

АМЕРИКАНКИ І ЧУЖИНКИ ЗАХОПЛЮЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЮ КУЛЬТУРОЮ

Група гостей на міжнародній українській програмі. Сидять (зліва): Лідія Чорна, Б. Салцман, М. Душник, Я. Сурмач-Мілс і перед нею п-і А. Асрані (Індія) та Зенон Бахір. Стоять (зліва): М. ДеСілва (Срі Лянка), Т. Диба, Г. Магмуд (Пакістан), Л. Оришкевич, А. Бродин, д-р І. Падох, Н. Мукерджі (Індія), І. Волошин, М. Тийровсумартро (Індонезія) і п-а Л. Вебб.

Ню Йорк, Н.Й. (В. Д.). — Дев'ятдесять жінок з 33-х різних країн світу взяли участь в українській культурній програмі, що відбулася тут 17-го березня в Церковному Осередку для Об'єднаних Націй. Програма охоплювала показ малювання української писанки із висвітленням фільму, виступ молодих бандуристів і прийняття. Гістьми були дружини амбасадорів і дипломатів при ОН, консулів та інших представників різних державних місій та агенцій, та жінки чужинецьких лікарів і науковців, що перебувають службово в Ню Йорку, як також жінки визначних американців.

Програму, яку влаштував Міжнародний Комітет Гостинности Крайової Ради Жінок ЗСА, відкрила його голова п-і Бетті Салцман. З черги координатор програми, п-і Марія Душник, заступниця головного предсідника УНС та член Міжнародного Комітету Гостинности Крайової Ради Жінок, в короткій промові представила історію української імміграції в Америці та її багатобічний вклад в культуру та різноманітність Америки.

Опісля пані Душник представила Ярославу Сурмач-Мілс, нашого визначного фольклорного мистця, ілюстраторку та доповідачку, праця якої про українські писанки для дитячої антології та антології поезій для дітей вийде незабаром друком у В-ві Скрібнера. Інша праця: „Народне мистецтво для світової дружби", вийде друком у В-ві Доблдей для ЮНІСЕФ. Ярослава, як її називають професійно, дійсно чарувала присутніх своїм артизмом в процесі малювання українських писанок та розповідала про українські великодні звичаї. Її показ на фільмі крок-за-кроком, як відбувається процес малювання писанок захопив всіх присутніх, які засипували Ярославу численними запитами.

В мистецькій частині програми виступило чотирьох молодих бандуристів — Лідія Чорна, Дарка Лещук, Оксана Куровицька та Зенон Бахір — всі зі Школи кобзарського мистецтва в Ню Йорку. Виконання ними українських композицій на бандурі одушевляло чужоземних гостей.

Відтак подано чай з українською паскою, тортами, тістками, медівниками та маківниками. Господинями були д-р Ірина Падох, пані Лідія Оришкевич, п-і Ірина Волошин, п-і Анастазія Бродин та п-і Тамара Диба. Присутніми були теж п-і Стефанія Чорна та п-і Галина Лещук.

Дві кімнати, де відбувалися програма та прийняття, були прикрашені українськими вишивками, керамікою, канделябрами та дереворитами. Також Ярослава зорганізувала виставку писанок, діточих видань, які вона ілюструвала, картки для ЮНІСЕФ та свої малюнки на склі. Роздано летючки про малювання українських писанок. Багато з гостей виявили велике зацікавлення у вивченні малювання писанок.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У БЕРЕЗНІ 1976 Р.

Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Прид. чл. у березні	Разом у 1976 р.
ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ			
Філядельфія	39	31	69
Піттсбурґ	18	18	42
Шамокін	20	9	25
Аллентавн	11	3	11
Скрентон	9	1	4
Вілкс Бері	9	2	5
Разом:	106	64	156
ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ			
Балтімор	9	4	11
ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ			
Ню Йорк	34	11	56
Сиракюзи — Ютика	13	13	29
Рочестер	9	3	11
Трой	7	5	22
Боффало	9	4	9
Разом:	72	36	127
ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ			
Нюарк	22	11	54
Джерзі Ситі	11	7	21
Перт Амбой	12	8	22
Пассейк	7	6	17
Разом:	52	32	114
ОКРУГИ ІЛЛІНОЙ, МІЧИГЕН І ОГАЙО			
Чікаго	35	17	50
Детройт	20	5	38
Клівленд	20	9	25
Янґставн	9	—	7
Разом:	84	31	120
ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ			
Ню Гейвен	19	7	25
Бостон	5	1	11
Вунсакет	6	3	8
Разом:	30	11	44
ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ			
Централька	6	—	1
Міннеаполіс	7	2	5
Ст. Луїз	6	—	—
Разом:	19	2	6
Необ'єднані Відділи в ЗСА	20	3	14
ОКРУГИ КАНАДИ			
Торонто	25	8	28
Монтреаль	10	10	29
Ніагара	9	5	7
Захід Канади	18	5	15
Разом:	62	28	79
Разом в 1976 р.	454	211	671

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЯ" У ВАШІНҐТОНІ

Джерзі Ситі (СБ). — В суботу, 3-го квітня, тут в новому будинку УНСоюзу відбулася нарада пленуму Крайового Комітету 200-ліття Американської Революції і 100-ліття українського поселення, яка започаткувала останню і вирішну фазу підготови Українського Тижня у Вашінґтоні та його головної частини — Всенароднього Здвигу, що відбудеться в суботу, 26-го червня ц. р., у Вашінґтоні, і репрезентативного Концерту, який матиме місце того самого дня вечором.

Нарадами проводив голова Комітету, Йосип Лисогір, а секретарювала Стефа Букшована. Після розгляду і обговорення відзначення цих подвійних роковин у всіх головних осередках українського поселення в ЗСА і ствердження, що ця підготова відбувається задовільно, приступлено до обговорення поодиноких точок Здвигу і Концерту. Насамперед стверджено, що треба наголошувати участь і ролю молоді. Після того, як влада не дозволила таборування на публічному місці у столиці, постала задержка з улаштуванням Студійних Днів Молоді, що їх заініціювали представники ЦЕСУС-а. З огляду на те, що підготова виїзду кількасотчленної групи української молоді до Вашінґтону в другій половині Українського Тижня, 20 - 27 червня ц.р., вимагає дуже багато праці, доручено відповідним органам Крайового Комітету ввійти негайно в контакт з проводами молодечих організацій і допомогти їм в допильнуванні цього завдання.

Субота, 26-го червня, буде останнім і кульмінаційним пунктом Тижня. Почнеться вона збіркою недалеко від пам'ятника Джорджа Вашінґтона, у відстані 500 стіп приблизно від пам'ятника на сквері між 15-ою вулицею і Конституешен евеню. Урочистості розпочне голова Комітету Йосип Лисогір і після його слова буде поклін і також салют основоположникові ЗСА. Салют виконає молодь наших молодечих організацій у своїх організаційних одностроях.

Після того відбудеться

(Закінчення на стор. 3-ій)

Українці північного Ню Джерзі демонструють українську культуру

Морріставн, Н.Дж. (М. К.) — У зв'язку із відсвяткуванням 200-ліття Америки, в найближчу неділю, 11-го квітня, відбудеться тут Фестиваль Мистецтва, з участю місцевого Морріс Мюзеюм оф Артс енд Саєнсез. У приміщеннях цього музею, між 12-ою а 4-ою годинами, чотирьох українців із довколишньої громади будуть показувати зразки українського народного мистецтва.

Люба Дзінґала з Денвіл демонструватиме нашу вишивку, Ірина Біленька з Віпані покаже писання писанок, Марта Клюфас з Ротерфорду кераміку, а інженер Охримович з Ню Правіденс різьбарство.

Зв'язок з музеєм вдержує Маґда Колцьо, з 61-го Відділу Союзу Українок Америки, яка є членкою музейного комітету відсвяткування 200-ліття Америки. З рамени того Комітету 26-го березня відбувся Міжнародний показ моди, підготовку якого очолювала пані М. Колцьо. Українською частиною цього показу займалася Марта Білинська, яка співпрацювала з кількома відділами Союзу Українок Америки. У показі моди брали участь пані: Люба Дзінґала, Славка Мулик, Аврелія Граб, Віра Біленька, Ірина Онуфрик, Мирося Граб, Марта Савицька, Марічка Паславська. Також моделювали і діти: Ксеня Колцьо, Богдан Колцьо, Ліда Білинська, Міка Савицька, Марта Мулик і Ляриска Дзінґала.

Підготова до Дня Української Народної Культури в Бостоні

З нагоди відзначування 200-річчя ЗСА — Український Відділ Ювілейного Комітету в Бостоні (голова Орест Щудлюк) підготовляє на день 9-го квітня ц. р. імпрезу. Її можна б назвати одноденним показом української народної культури, яка може зацікавити широкі кола американської спільноти. Показ відбудеться в Бостонському Стейтовому Домі год. 8:30 ранку і 6 по полудні. Виставлятимуть вироби української кераміки, українську народну ношу, інкрустацію в дереві, вишивки, писанки разом з показом їх виготовлювання тощо. Жіноцтво вгощуватиме відвідувачів кавою і традиційними українськими стравами і печивом.

В полудне відбудеться одногодинний концерт з показом танців, співів і т. п.

Запланована імпреза викликає велике зацікавлення не тільки серед українців бостонської метрополії, але й серед урядових, наукових та культурних кіл американської спільноти.

Мільйони людей познайомляться з творенням та історією американської „нації з націй"

Вашінґтон, Д. К. — Понад 6,000 експонатів з різних періодів історії ЗСА, спеціяльно розташованих з наміром відтворити розвиток країни від перших поселень до сучасного стану найбільш технологічно вивінуваного суспільства, становить одну з найбільших виставок в країні, що її влаштовує тут в рямках святкувань 200-річчя Американської Незалежности крайовий музей історії і технології Смітсонського Інституту. Виставка носить назву „Нація націй" і її відкриття заплановане на середу, 9-го червня. Вона буде відкрита через п'ять років.

Біля двадцяти науковців, кураторів та інженерів працювало над влаштуванням виставки, займаючись підбором експонатів та їх систематичним влаштуванням згідно з підібраною темою. Виставка займає площину величини понад 35.000 квадратових стіп.

Експонати — від бюрка Томаса Джефферсона, на якому він приготовляв текст Декларації Незалежности до цілої хати італійських імігрантів — розставлені в чотирьох осібних секціях згідно з побічними темами виставки. Перша секція, яка носить назву „Люди для нової нації", відтворить приїзд іміґрантів до Америки з різних частин світу. Друга секція, під заголовком „Старі традиції в новій нації", відтворює багатство і різноманітність культурних надбань. „Спільні переживання" — це назва третьої секції, яка змальовує спільну долю ранніх поселенців в процесі творення нової нації. Четверта секція, під назвою „Нація серед націй", концентрується над ґльобальною ролею ЗСА і їх відносинами з іншими країнами світу.

НОВИЙ АРҐУМЕНТ В АМЕРИКАНСЬКІЙ ПЕРЕДВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ: „ОРГАНІЧНИЙ" ЗВ'ЯЗОК СХІДНЬОЕВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН З СССР

Вашінґтон. — Контроверсійна справа заяви найближчого співробітника державного секретаря Генрі Кіссінджера, Гелмута Сонненфелдта, яку він склав на нараді американських амбасадорів в Лондоні в грудні 1975 р., ще й досі не притихла. Цю справу обговорює на сторінках газети „Ню Йорк Таймс" з 6-го квітня ц.р. Дейвід Біндер, заявляючи, що щойно тепер редакція одержала зміст заяви Сонненфелдта, який газета надрукувала повністю у цьому ж виданні. Як відомо, Гельмут Сонненфелдт пропонував тоді амбасадорам ЗСА, що „американська політика мусить працювати в напрямі еволюції, яка привела б до органічного зближення поміж східньо-европейськими країнами і совєтською Росією", бо, мовляв, російська зброя може бути не вистарчальною супроти все більше й більше зростаючого невдоволення неросійських народів, що у висліді може довести до Третьої світової війни, якої треба уникати. Заява, яка викликала реакцію в американському Конґресі, була вже два рази злагіднювана Кіссінджером, який в тій справі вислав навіть нові зарядження до американських амбасад в Европі, вияснюючи позицію Соненнфелдта, яку тепер використовується у передвиборчій кампанії опонентами Форда і її вже кілька разів порушував у своїх виступах колишній губернатор Каліфорнії, а тепер кандидат на президента з республіканської партії Роналд Ріґен. До цієї справи зайняв вже також становище президент Форд у виступі в Мілвокі і персонально відсепарувався від цього погляду Соненнфелдта.

ФОРД, ДЖЕКСОН І КАРТЕР ПЕРЕМОГЛИ В ПРАВИБОРАХ В НЮ ЙОРКУ ТА ВІСКОНСИНІ

Ню Йорк/Мілвокі. — У демократичних правиборах в Ню Йорку, які відбулися у вівторок, 6-го квітня, переміг сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінґтон, здобуваючи 107 із 274-ох делеґатів на Крайову конвенцію Демократичної партії. На другому місці опинився конґресмен Морріс Юдалл з Арізони з 69-ма делеґатами. Трете місце здобув колишній губернатор Джорджії Джіммі Картер, діставши 33 делеґати. Решта делеґатів були обрані „без зобов'язання" до будь-якого кандидата. У нюйоркських республіканських правиборах колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен здобув тільки три делеґати, а понад 120 делеґатів, хоча офіційно ніби „незобов'язані" до жадного кандидата, „льояльні" до віцепрезидента Нелсона Рокефеллера і більшість з них заявили, що на Крайовій конвенції підтримають кандидатуру президента Форда.

Того самого дня відбулися правибори у Вісконсині, де переможцями вийшли президент Форд і Джіммі Картер. Президент Форд переміг Роналда Ріґена, здобуваючи 55 відсотків голосів до Ріґенових 45-ох відсотків. Щодо демократів, то хоча спершу виглядало, що Джіммі Картер програє, то він таки переміг, здобуваючи на один відсоток більше голосів, ніж Морріс Юдалл. На третьому місці опинився алабамський губер. Джордж Воллес.

Досі президент Форд виграв 6 із сімох правиборів, програючи до Ріґена тільки в Північній Каролайні. Вислід нюйоркських правиборів також можна зарахувати як перемогу президента Форда. Щодо демократів, то Джіммі Картер виграв досі 6 правиборів, програючи в Ню Йорку та Массачусетсі. У тих двох стейтах переможцем вийшов сенатор Генрі Джексон.

Заколоти в Пекіні продовжуються, уряд стягає військо і міліцію

Пекін. — Пресові агенції інформують, що великі протестні демонстрації і розрухи, які почались там минулого кінця тижня, а головно в неділю, 4-го квітня ц.р., продовжуються. Демонстранти, яких уважають прихильниками колишнього прем'єрміністра Джоу Ен-лая, а посередньо також і його заступника Тенг Гсіао-пінґа, нищать по дорозі все: підпалюють авта, витискають шиби в крамницях, а навіть підпалюють будинки. Щоб запобігти поширенню розрухів, уряд почав стягати до міста більші військові залоги і міліцію з довколішніх місцевостей, які покищо не зударялися з демонстрантами, але до такого зудару може дійти кожної хвилини, бо військовики звужують терен дії демонстрантів і окружують їх з усіх боків. Західні кореспонденти інформують, що вночі з вівтірка на середу почерез Пекін просувались довжележні валки тягарових авт, накритих брезентом, мабуть з військом і міліцією, але цього не можна було встановити, бо авта були герметично замкнені. З підготовки виглядає, що Мао Тсе-тунґ, побоюючись поширення неспокоїв на інші місцевості, бажає якнайскоріше зліквідувати неспокої в Пекіні, які не тільки шкодять містові, але, як це висловився один з китайських речників, підривають престиж Китайської Народної Республіки за кордоном. Орган Комуністичної партії червоного Китаю, газета „Женьмінь Жібао", опублікувала у вівторок, 6-го квітня ц.р. на фронтовій сторінці редакційну статтю, в якій виразно натякається, що всякі протиурядові виступи будуть здушені, а винуватці притягнені до судової відповідальности і покарані. Стаття суґерує думку, що є „крайньо необхідно зупинити акції клясових ворогів, які саботують здобутки революції і перешкаджають у праці мирним громадянам".

ПЛЮЩІ В ТОРОНТІ ТАВРУЮТЬ ЗВИРОДНІЛУ СОВЄТСЬКУ СИСТЕМУ, ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ПОСИЛЕНОЇ ОБОРОНИ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Торонто (СКВУ). — В неділю, 4-го квітня вранці, Леонід і Татьяна Плющі прибули із своїми синами Дімою і Лесиком до Торонта, щоб розпочати однотижневі відвідини та зустрічі з українською спільнотою в Канаді. На летовищі привітали їх: М. Плавюк, перший заступник президента Світового Конгресу Вільних Українців, Ю. Шимко, генеральний секретар СКВУ, Л. Ткаченко, керінник канцелярії СКВУ, адв. С. Фроляк і адв. Е. Онищук, представники провінційної ради Комітету Українців Канади, Е. Топорницький, представник Об'єднання Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців в Торонті, Б. Кравченко, член редакційної колегії журналу „Діялог". З летовища Л. Плющ зразу поїхав до студії СіБіСі, де мав інтерв'ю, яке було пізніше передане на двох радіопрограмах. Опісля Л. Плющ відбув інтерв'ю з представником щоденника „Торонто Стар".

В годині 3.30 по полудні цього дня Л. і Т. Плющі прибули до будинку „Квін Елізабет" на Всеканадській виставовій площі, де їх зустріла понад чотиритисячна українська громада. На зустрічі був приявний Владика Ізидор Борецький, епарх Української Католицької Дієцезії в Торонті, та члени духовенства всіх українських церков. Серед присутніх були численні представники проводів українських організацій і установ, поміж ними члени Президії Секретаріяту СКВУ і президент СФУЖО пані С. Савчук.

Л. і Т. Плющів представив голова Торонтського Відділу КУК д-р П. Глібович. Дальшою програмою проводив Я. Білак. Від міста Торонта вітав Плющів посадник Д. Кромбі, повідомляючи, що міська рада одноголосно прийняла резолюцію, відмічаючи Л. і Т. Плющів за їхню боротьбу за людські права в СССР. Після цього привіту, І. Баєр, член управи Комітету оборони Валентина Мороза, представила Татьяну Плющ, яка апелювала до присутніх кожночасно пам'ятати про ув'язнених в СССР та допомагати їм всіма доступними засобами. Леонід Плющ, якого представив Ю. Шимко, подякував українцям Канади та всім канадцям, які змагались за його звільнення, зокрема канадським членам Міжнародного комітету математиків, створеного в його обороні. Він закликав до дальших акцій в обороні таких в'язнів як В. Мороз, В. Буковський, С. Глузман, д-р М. Штерн і д-р М. Плахотнюк та всіх політичних в'язнів взагалі. Він в дальшому натаврував використовування совєтськими властями психіятрії та медицини як засобів знущання над політичними в'язнями. Накресливши рух опору в Україні, Л. Плющ вказав на теперішнє посилення репресій проти національного, культурного життя в СССР. Він підкреслив конечність даль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПЛЮЩІ ЗГОЛОСИЛИСЯ НА СВІДКІВ В ОБОРОНІ ТВЕРДОХЛЄБОВА

Торонто, Онт. — Місцевий Комітет Оборони Валентина Мороза в останній хвилині інформує, що у зв'язку з тим, що стало відомо про початок суду у Москві над фізиком і оборонцем людських прав Андреєм Твердохлєбовим, співзасновником совєтської групи Амнесті Інтернешенел, Леонід і Татьяна Плющі, які перебувають тепер на відвідинах у Канаді, вислали до Москви телеграму, в якій сказано:

„СССР, Москва, Люблїно, вул. Єгорїївська 14. Сесії міського суду, голові суду і адвокатові Юдовичу (який обороняє Твердохлєбова — ред.) Все те, що писав і говорив Андрей Твердохлєбов про перебування Плюща в психіятричній тюрмі — все правда. Вимагаємо викликати нас до суду свідками. Леонід Плющ, Татьяна Житникова-Плющ".

ТВЕРДОХЛЄБОВА СУДИТИМУТЬ ЗА ОБОРОНУ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Дейвид Шіплер інформує, що протягом наступних двох тижнів в Совєтському Союзі мають розпочатися три судові розправи над дисидентами, а саме, над Андреєм Твердохлєбовим, секретарем московського відділу Міжнародної Амнестії, кримським татарином Мустафою Джемілєвим і Валерієм Марецініим, який відмовився свідчити під час судової розправи над іншим дисидентом.

„Ню Йорк Таймс" із середи, 7-го квітня, інформує, що головним обвинуваченням проти фізика Твердохлєбова є те, що він „поширював поголоску", що український математик Леонід Плющ цілком не був умовохворий, коли його в 1972-му році запроторили до „спецпсихушки". Як відомо, Л. Плющ був звільнений совєтськими властями в січні ц. р. і разом з родиною виїхав на Захід. Андреєві Твердохлєбову закидають, що він „робив наклепи на совєтську державу". Судова розправа мала розпочатися в Москві у вівторок, 6-го квітня, але була відложена нібито з уваги на недугу судді.

Була відложена також судова розправа над Мустафою Джемілєвим, якому також закидають „наклепництво на совєтську державу". Джемілєв, якого совєтські власті вже арештували кілька разів від 1966-го року, домагається, щоб кримські татари, яких Москва переселила до республік Центральної Азії за здогадну колябрацію з нацистами, одержали право повернутися на Крим. Суд над Джелілєвим має відбутися в Омську. Туди відлетів академік-дисидент Андрей Сахаров, щоб одержати інформації про перебіг судової розправи.

У Вільні 14-го квітня має розпочатися суд над Валерієм Марецініим, який минулого грудня відмовився свідчити на судовій розправі над Сергеєм Ковальовим, близьким співробітником Сахарова. Як відомо, Ковальова засуджено на 7 років суворого режиму у концтаборі та на три роки заслання. Під час судової розправи В. Марецін відмовився свідчити на заклик прокуратури, що Ковальов передав йому копію книжки Александра Солженіцина „Архіпелаґ ГУЛаґ" і просив поробити копії та розповсюджувати її в СССР.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Великопростірна наївність

В результаті двох світових воєн, в які Америку втягнено проти її волі, З'єднані Стейти Америки так само проти їхньої волі стали світовою надпотугою та мимовільним лідером у міжнародній політиці. Відома Доктрина Монро практично перестала діяти, але вона тим не менше закорінена в американській психіці і часто проявляється в американських рішеннях та американському становищі до міжнародних проблем. Очевидно, що Америка і її уряд свідомі того, що в теперішній добі атому і здобування космосу, як на другий кінець світу можна дістатися суперсонічним джетом швидше, ніж в добі „здобування горизонтів" можна було заїхати конем з одного стейту до другого, мимо тієї свідомости, що нині вже немає і не може бути „хати скраю", бо кожна подія в одній частині світу може мати благословенні або катастрофальні наслідки для кожної іншої частини, мимо всіх своїх договірних зобов'язань, в американській психіці глибоко закорінений ізоляціонізм, від якого американська політика аж ніяк не може цілком обтрясти.

Другою своєрідною вадою американського мислення є великопростірність. Пересічному американцеві досить важко збагнути поділ Европи на держави і державки, як 50 американських стейтів становлять Унію, те прислівне американське „з множества одне", і знаменито їм поводиться. Це, що европейські країни і народи та держави ділять не тільки адміністраційні межі, але й історія, культура, традиція, навіть раса і все, що належить до характеру і творчости народу, пересічному американцеві не промовляє. Преважливий аргумент грає в цьому економічний інтерес. Америка куди більше воліла б в торговельно-господарському відношенні мати до діла з одним великопростірним велетнем, аніж з десятком чи десятками „дрібних" держав.

На такому тлі американського мислення цілком логічним був недавній виступ широко обговорюваного і дебатованого тепер в пресі і на зборах радника Державного департаменту Гелмута Сонненфелдта, який в окремому меморіялі звертав увагу американським амбасадорам в Европі, що в інтересі Америки є „більш природний і більш органічний" зв'язок східньоевропейських країн і народів зі Совєтським Союзом. Інструкції Сонненфелдта амбасадорам викликали гострі контроверсії, зокрема в теперішній передвиборчій кампанії, що заставило президента Форда і державного секретаря Кіссінджера відмежуватись від цієї концепції та злагіднювати її відповідною інтерпретацією. Та це справи не змінює. Великодержавність, зглядно великопростірність є в американській психіці і її не легко позбутись. Американець думає американськими категоріями і це включає також наївність про будь-яку користь „більш природного і більш органічного" зв'язку східньоевропейських народів з імперіялістичним комуно - московським Совєтським Союзом. Навіть славні зі своєї помисловости та винахідливости американці не потрапили б видумати ще „більш природного і більш органічного" зв'язку тих східньо - европейських народів, як їх вже давно придумали в Москві колись всілякими валуївськими та іншими „указами", а тепер „злиттям націй".

Повертаючись до інструкцій Сонненфелдта, можна тільки висловити здивування щодо блаженної наївности цього політика, якщо це можна назвати наївністю. В кожному разі вона характеристична для мислення навіть державних мужів Америки і це треба мати на увазі.

„Далой капіталістів!"

Один з близьких співробітників Леоніда Брежнєва, кремлівський дорадник, автор політичних промов генерального секретаря і автор 500-сторінкової ідеологічно-політичної праці п. з. „Комуністичний світовий рух", яка є настільною книгою кожного ортодоксального комуніста і свого роду лібреттом для кадрового вишколу комуністичної стратегії і практики — проф. Вадім Загладін, виступив у совєтському журналі „Рабочий клас і современний мір" з вияснениям політики детанту і з'ясуванням справи політичного відпруження в світі, яке він називає „результатом історичної довготермінової офензиви комуністів і свого роду сумаричним результатом змінених силових відносин на міжнародній арені". При тому Загладін не залишає жадного сумніву щодо користи для СССР політики відпруження. Він радить комуністам всього світу використати випливаючі з політики детанту можливості і працювати повною парою „для повалення капіталістичної системи, бо це сьогодні найважливіше завдання". На погляд Загладіна, який написав свою статтю з нагоди 40-річчя VII з'їзду Комінтерну, першою причиною пролому в політиці відпруження є „суттєва зміна силових стосунків на міжнародній арені, як результат успішности соціялізму". Розпад „капіталістичної колоніяльної системи" сприяє, на думку совєтського ідеолога, політиці відпруження, бо, наприклад, сьогодні „капіталісти в Організації Об'єднаних Націй мають безнадійну меншість".

Вадім Загладін каже, що „поступові люди" повинні „сприяти розкладовим процесам капіталізму", тим більше, що цей „капіталізм" перестав вже бути досконалою системою. Для цього московські імперіялісти бачать добру нагоду, бо паралельно з дефетизмом у західніх країнах „зростає сила комуністів". Тільки в Західній Европі, — каже Загладін, — успішно діють 19 комуністичних і робітничих партій, які мають 2,4 мільйона членів. „Беручи сумарично, — твердить далі Загладін, — сьогодні за комуністами голосує в Европі біля 40 мільйонів виборців".

Роблячи висновки, Загладін розумує, що „завдяки кризі капіталізму" і підтримці вільних країн справи соціялізму, „політика відпруження переможе і Захід вже не має сили від неї відхилитися".

Іншими словами, совєтський вчений, який вже довгі р о к и є на послугах Компартії, сказав виразно і недвозначно, як треба розуміти совєтську „мирну політику" і які завдання поставив собі на далеку мету московський центр у відношенні до західніх держав. Треба сподіватися, що західні совєтологи зрозуміють мову Загладіна і шукатимуть відповідного виходу.

Володимир Барагура

„ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ" І „КУЛЬТ СТАРИКІВ"

Теперішній світ стоїть під знаком молодости. Молоді люди мають усюди доступ, ринок праці; зокрема ділянки економічна, промислова, продукційна, торговельна ,науково - дослідна для них відкриті, дорога до кар'єри стелиться. Ця інвазія молодих діється коштом людей старшого віку, яких відсувається від активного життя. На людей старших віком дивляться, як на непотрібний баляст. Люди відчувають панічний страх увійти в категорію старшого чи похилого віку. Вони бороняться перед соціяльними, економічними, персонально - родинними і товариськими наслідками, зв'язаними зі старшим віком. Зменшують собі літа, підмальовують волосся, надівають перуки, роблять плястично - косметичні операції, стараються зберегти життєвий запал і намагаються думати категоріями молодих. Так справа виглядає в американському суспільстві.

У нашому суспільстві це явище відоме під гаслом „лицем до молоді". Воно прийняло в нас дещо змодифіковану форму з уваги на специфічну соціяльно-економічну побудову нашої спільноти й на національні та культурні потреби нашого середовища. Гасло „лицем до молоді" і „дорога молодим" кинуло старше громадянство, буцім то з турботи за майбутнє, хто має заступити старше покоління в громадсько - суспільній, політичній і культурній праці та в нечисленних установах економічного типу. Але на ділі це гасло сьогодні зловживане, бо багато в тій справі говориться, а нічого конкретно - позитивного не робиться.

Один мій знайомий взяв участь у дискусійному зібранні, що проходило під цим гаслом. Учасники панелю й дискутанти витратили багато слів на цю тему, але коли мій інформатор поставив проблему журналу для дітей „Веселка", на залі запанувала зніяковіла тиша... Це тільки один приклад з життя для ілюстрації...

Протиставленням цього гасла є інша, прихована формула, яку теж створило старше громадянство, як антидот проти „лицем до молоді" і яку можна окреслити гаслом „культ стариків". Ця формула великою мірою гальмує можливості конкретно - позитивної розв'язки гасла „лицем до молоді". Це свого роду засіб самооборони старших перед молодими.

Прихильники „культу стариків" стараються не допускати молоді до праці в різних ділянках нашого громадсько - національного життя, заздро тримають у своїх руках провід цього життя, хоч старшому вікові притаманний брак гнучкости думки, консерватизм, „старокрайовість", традиціоналізм, острах перед новаторством, настороження до нових течій, невміння переставитися в становище молодших, достосуватися до нових вимог і потреб, дивитися на життя з нової точки бачення.

Це ті причини, які унеможливлюють „зміну варти", бо відстрашують молодих перебрати кермо життя в свої руки. Таке становище старшого покоління може довести до раптової прірви у нормальному розвоєвому процесі суспільства.

Але вина не тільки по боці старших. Молоді мало цікавляться загально - національним життям. Вони надто критично ставляться до існуючих його форм і метод ,але не дають конкретної розв'язки. Виправдуються браком часу, переобтяженням професійно - заробітковою працею, студіями, умовинами особисто-родинного життя (рано одружуються і закладають сім'ю). Підходять до небагатого на матеріяльні і людські ресурси українського життя з тими самими вимогами, що й до американського. Молоді, громадсько невироблені, неспроможні діяти систематично, обмежуються до доривочних акцій, нездібні, на нашу думку, до ідеалізму і самопосвяти, а вигляди кар'єри грають у них першу ролю.

Як звичайно, правда лежить посередині. Ми не можемо дивитися на приклад нашого оточення, бо ці суспільства, серед яких ми поселилися, живуть нормальним національно - державним і суспільним процесом, мають невичерпні людські й матеріяльні ресурси. Ми мусимо достосуватися до наших можливостей і дорожити кожною людською одиницею без різниці віку, якщо ця одиниця має в собі творчу наснагу, енергію і фізичні та інтелектуальні спроможності дати позитивний вклад у загально - національне життя. Кожна життєва група мусить у нас зайняти своє місце.

Тому мусимо зробити синтезу цих двох скрайніх гасел і поєднати їх в одну органічну цілість, бо тільки творчим симбіозом старших і молодих запевнимо нашому суспільству тяглість нормального життєвого процесу.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА В РАТҐЕРС

Цього тижня в унівеситеті Ратґерс в Ню Бронсвіку відбувається реєстрація на осінній курс української літератури, що його вестиме д-р Лариса Онишкевич. Програма курсу включатиме українську драму, поезію і культуру; виклади будуть в англійській мові. Цей курс, ч. 967-491, можуть брати також „ґреджуейт" студенти. Слухачі цього курсу можуть також зголошуватись на початковий курс української мови (ч. 860-493). За дальшими інформаціями звертатись до Славістичного департаменту: (201) 932-7366.

Д-р М. Бойко

ПРОБЛЕМА УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОГРАФІЇ

Не буде в цій статті нічого нового, — це просто наші довголітні турботи, яких ми не можемо вивести з тупого кутка, однак — це конечність бібліографів, істориків, філологів та кожного робітника пера, що шукає щодня за слідами своїх попередників, щоб довідатися, що вони на пройденім шляху бачили, відкрили. Одним словом, — це духове змагання сина від цього місця, де зупинився його батько.

Проблема української бібліографії в Україні просто критична, бо сучасна влада не хоче показувати молодому поколінню слідів до минулого, а півсторіччя влади „стандартної державности" ще не напродукувала стільки творів людського розуму, щоб з них це покоління могло черпати наснагу до дальшої праці. Цю прогалину, як ми бачимо в передмовах до книжок совєтського видання, заповняють „марксизмом" і „ленінізмом" з додатком панегірики особам сучасної влади. Тут повторюється давнє прислів'я: „де нема історії, там творяться леґенди".

Ми маємо усе те, що мають інші народи: героїчний літературний твір „Слово про Ігорів похід", ми маємо наші ранні літописи, у нас є й державна традиція, але це все ще не вложено в бібліографічний кодекс української національної бібліографії, тому наші сусіди наші надбання віків включають у кодекси своєї культури.

У нас була велика надія на українських бібліотекарів, але після десятків років виявилося, що тільки одиниці, і то самотужки, дещо опублікували. Розмов на цю тему у нас було багато, були вже й ухвали бібліотекарських товариств, але всі ці прояви зустрічалися з дуже простим питанням: як почати працю? Тим часом, українське друковане слово у вільному світі щодня змагається за своє належне місце серед інших народів. Українські теми друкуються іншими мовами. Щодня сотні, тисячі професорів, дослідників і студентів пильно переглядають сторінки рідно- та іншомовних бібліографій за слідами потрібних їм матеріялів в різних питаннях, і, не маючи українських бібліографій, вживають бібліографії наших сусідів, які часто подають тільки ті джерела, які відповідають їх національним інтересам, часто з кривдою для нас. Це все відбувається невидимо для нас і цього не можна охопити жадним обліком. Коли ми пишемо денно тисячу слів, а про нас пишуть невірно десять тисяч слів, ясно, що нас перемагають духово.

Про національну українську бібліографію у нас покищо не може бути мови. Але, підготовляти ґрунт під її заіснування у нас достатньо вже матеріялів та сил, щоб почати цю працю. Правда, повнішу бібліографію Західньої України ми вже могли б скласти.

Весною минулого року серед 5-х бібліотекарів бібліотеки Індіяна університету в Блумінгтоні поширено „Ініціятивний листок", в якім пропонувалося почати видавати річники засобом фотостату, як матеріяли до української бібліографії, до яких тим же способом переносити бібліографічні списки видань, розкинені по численних журналах, іноді згрупованих в окремих працях, головно: мова, історія та література, а при тім всі інші ділянки краєзнавства. Відповідний зміст до річника та покажчик робив би його доступним. Без бодай приблизного збірання бібліографічних матеріялів не може бути мови про повну бібліографію.

Почавши видавати збірники матеріялів до української бібліографії, ми тим починном заохотимо багатьох знавців української книги взяти в цьому участь. Їх списки, на мою думку, входили б під їх прізвищем, а головно матеріяли щодо особливих питань, наприклад, „Українські стародруки за кордоном" тощо. Опубліковані дотепер бібліографії різних періодів аж до сьогодні слід було б влучити вповні або лише потрібні важливіші розділи. Тут же було б місце на списки, опубліковані на рідних землях. Ясно, тут мова лише про „матеріяли", тому наперед слід передбачати певні повторення деяких назв, але це зовсім не зменшуватиме збірки, бо це лише матеріяли. Для прикладу скажемо, що Естрайхер, який став творцем польської національної бібліографії, спершу видав чотири томи, а доповнень опісля було понад 30 томів. В цьому йому допомагали багато осіб. Разом він описав понад 130.-000 назв, але всього не вичерпав.

Сучасна фоторепродукційна техніка настільки виручає людину, що відпадає витрата часу на переписування численних сторінок. Це робиться протягом десятка хвилин. Майже при всіх університетах Америки допомагають фондами різним проєктам, отже, в цій потребі лише добра воля охочих послужити справі може частково вивести нас із тупого кутка, в якім ми тупцюємо вже десятки років. На мою думку, при даним університеті можна б було оснувати „Серію матеріялів української бібліографії", що з морального і престижевого погляду дасть притоку просити відповідний департамент допомогти в цьому.

Наш вчений Максимович казав, що, „хотівши Україну вивчити в цілому, слід спершу визбирати все й всюди можливе і з того скласти цілість" (цитую з пам'яти). В переносному значенні я роблю висновок, що без зібрання й опублікування спершу матеріялів, годі буде двигнути повніший кодекс української бібліографії.

Ця замітка зовсім не претендує на повну розв'язку справи української бібліографії. Це думка тільки однієї людини, а коли, можливо, найдеться десяток охочих подумати над цим, тоді знайдеться й шлях належно повести цю справу.

Леся Лисак

ВЕСНЯНІ КВІТИ

Мені треба було передати пані Наті важливе повідомлення, і я декілька разів телефонувала до неї. Коли ж ніхто не відповідав на телефон, я вирішила поїхати до її хати і залишити записку у поштовій скринці. У квітнику перед її хатою, я побачила якусь похилену жіночу постать, що там працювала. Голова перев'язана на сільський лад хустиною, сірий кабатик, принище на спідниця, чоботи.

— Пробачте, — сказала я за плечима жінки, — чи пані Ната вдома? — У відповідь повернулося до мене гарне обличчя і розкотився сріблистий сміх: — не впізнали мене? Не дивуюся, бо і мій рідний чоловік не впізнав би мене в цьому переодягненні!

Я теж розсміялася, бо Ната була відомою елеґанткою і в такому одязі мабуть мало хто її бачив. Руками, забезпеченими грубими шкіряними рукавицями, вона дбайливо визбирувала залишки минулорічного сухого листя з-поміж квітів.

— Це необхідне, — сказала вона, кладучи в кошик жмут негарного брунатного листя, — ось весняні квіти починають добуватися зі землі, а ці залишки їм заважають та ще й неестетично виглядають. Не люблю згадок про осінь, коли наступає весна!

— Ви завжди були естеткою, — сказала їй не комплімент, але правду, — та чи не легше було б згорнути це листя граблями?—

— Що ви! — здивувалася щиро елеґантка, — зубці граблів поламали б ці делікатні рослини! Паростки квітів є такі ніжні, як деякі людські душі: раз зраниш їх чимось гострим, зостається слід. Ви тільки погляньте: ось тут починають виростати мої улюблені гіяцинти. Дасть Бог кілька теплих днів, і вони почнуть цвісти. Є у мене білі, рожеві, але найсильніше чомусь пахнуть синьо-фіолетні. А тут, поруч них, тюльпани. Найперше зацвітуть червоні, ранні. А там уже різні кольори. — Втім, — пригадала собі обов'язки господині дому, — прошу в хату! Це ж негарно приймати рідких гостей перед дверима дому!

— Дякую, але облишмо на часок конвенанси. Не хочу відривати вас від, як бачу, улюбленої праці. Можемо порозмовляти тут, користаючи з весняного сонця, яке, працюючи цілий тиждень, бачимо хіба тільки через вікно.

— Правду кажете, — всміхнулася вона мелянхолійно, — ви перебуваєте цілий день у крамниці, а я у бюрі. Та й за те треба бути вдячним, бо без праці не проживеш. Проте, сядьмо бодай на сходах, щоб трішки відпочити.

Зняла хустину, простелюючи її на східцях. У сонці засяяла гарна зачіска. З-під грубих рукавиць виглянули дрібні руки. Навіть при такій праці вона завжди елеґантна, подумалося.

— Вибачте, — сказала задумано, — прикрі та довгі осінь і зима приневолюють до своєрідного ув'язнення у замкнутих приміщеннях. Додаймо до цього щоденну заробітню, громадську і хатню працю, то людина, як у нас казали, „світу Божого не бачить". Я маю на думці природу. І хоч я, як і багато нас, уже „зурбанізована", проте з весною якась сила тягне мене туди, де пробуджується природа. У цей невеликий квітник перед хатою.

Вона всміхнулася особливою усмішкою: — Не знаю, як для кого, але для мене — це найкраща терапія на послаблені чи захитані нерви. Цей рід праці цілковито мене заспокоює. Приносить насолоду. Ось наведу лад в квітнику, а згодом милуюся, як там гарно. — Піднялася з місця. — Покажу вам мої крокуси! Уявіть собі, що в молодості, в тих околицях, де я виростала, я їх не бачила. Зустрілася з ними щойно на Тирольських підгір'ях. Ледве трохи зник сніг, а вони вже цвіли! Була їх там така непроглядна маса, що не хотілося вірити очам! Жахлива війна вже добігала кінця, ми жили з години на годину у страшній непевності, що далі буде з нами, а тут поглянеш на фіолетне море крокусів і якось відрадніше стає. Яку красу посилає Господь людям навіть у найгірші часи... Навіть не мріялось ще тоді, у переселенчому таборі, що буде власна хата, і під нею посаджу фіолетні крокуси. — Похилилася над ними: — Вони дуже скоро перецвітають, зате інші весняні квіти приходять їм на зміну. Жовті й білі нарцизи. Волію білі з помаранчевими серединками, бо вони нагадують мені рідний дім. Як вони ніжно пахнуть! Як весняна призабута радість. —

— Скажіть, що може бути миліше від букету перших весняних квітів, виплеканих власними руками? —

— Розумію вас, пані Нато, бо я теж вирощую квіти і безмежно їх люблю. Та тільки в цій хвилині прийшло мені на гадку, що дуже багато людей у містах проживають у винайнятих апартаментах і тим самим... —

— На все є рада! — перебила мені усмішкою. — Моя знайома має балькон, на якому вирощує негірші від моїх квіти, та ще й яка з них горда! Крім того ціле її мешкання заповнене вазонковими квітами. До речі, це останнє тепер дуже модне. Городники й крамниці з квітами продають тепер більше як колинебудь вазонкових рослин! З усіх доте-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Іван Івахів

ОБОРІГ

II

А в жнива, по тяжкім труді привезли з п'ять возів снопів чи сіна, виорали ниву, перейшли грабками загін ячменю чи вівса і потім в оборозі солодкий відпочинок найшли. Та чи тільки по труді? А от падає дощик, мархолить, роботи такої пильної нема, а та, що є, може підождати, робота не заєць, не втече, орати нема як, бо мокро, до плуга чіпляється, сіно, збіжжя мокре і от саме тепер добре нагода випрямити струджені крижі, кості. І де це найкраще зробити, як не в оборозі.

От чорна хмара наступає, сильні дощі йдуть; буря, вітер трясе яблука, грушки, сливки; гне яблуні, груші, сливи, тополі, верби до самого долу; хитає гіллям на всі боки, вгору, вниз, на боки; ломить їх, толочить гречку, просо; блискає, громи б'ють як з артилерії, як ся сказило. От блиснуло, вдарив грім, затарахкотіло, аж земля трясеться; дихнуло дмухнуло вітом й.., тільки соломкою порухало, вам понад носом дмухнуло, чуприною, волоссям закинуло і то так делікатно, ніжненько, як би не знати, яка там пухенька красуня-білявка білоручка своїми ніжними ручками по голові вас гладила й на вас дмухала, хухала, — вам в оборозі волос з голови не спаде, вам нічого, лежите в стеблі й жадна сила вас звідти не вижене й вам нічого не зробить. Ви гейби не знати в якому там бункрі, то вам не в темній пивниці під час якогось там налету тривожно на свою смерть ждати. Ні, ви на волі, чуєте все й бачите все й свіжим воздухом віддихаєте. Тут вам ні вікон не повибиває, не завалить стіни, ні стеля, ні шафа, ні який інший бальок чи цегла вам на голову не впаде, тільки вітер отак понад носом хухне, дмухне, гиру порухає, чуприною закине. Затишненько, безпечно, тепленько, вигідненько, лиш лежи, чоловіче, мрій, віддихай, спи ,набирай сили до життєвої борні, бо допомоги й порятунку тобі нізвідки. Все так і чигає на тебе, щоб тобі того віку вкоротити на цьому білому світі, від коменяра, польового, гайового, жандарма, ксьондза, вірителя, почавши, а на власній жінці в своїй хаті скінчивши. Спи, набирай сили, бо тільки в своєму оборозі твоя сила, право і воля.

То так літом у сіні, а восени, як звезуть готави, от тоді вам спання в оборозі, як у попелі. Вже від Ганки — темні ночі, зимні ранки: зараз по вечері й щирій розмові з добрими сусідами йдете в оборіг. Повіває теплий вітрець, десь там впаде яблуко чи дуля, пахне городиною, коноплями, стіжком. Так сіном заносить, що аж в носі крутить, мов від табаки. А вам що? Навіть не чхнете, навіть на гадку вам не прийде, що щось колись могло б там вам зашкодити. Та ж ви вродились й весь свій вік в тому оточенні зросли й добре вам з тим було, то як же ж це нараз інакше мало б бути? Не до подумання й не до витримання. Без городини, садовини, збіжжя, сіна й соломи життя взагалі неможливе.

Сінна гарячка? То вже якісь там вибади мокрої голови й панські витребеньки, манорія. Щось таке можливе лише тоді, коли челядина живе не на борщику, пиріжках, своїй городині й садовині, а на купованому білому хлібі й усяких там пилюлях. Коли вона вже ні не оре, ні не сіє, ні не жне, ні не косить, а все тільки перед телебаченням висиджує, на телефоні висить й, за перепрошенням, пігулки приймає, щоб мати апетит, могти спати й на сторону йти. Через ті пилюлі навіть дуже то скоро, за перепрошенням, можна навіть до вар'ятського дому дістатися.

А вітаміни? Вітаміни вітамінами, але скільки ж то їх може вже там залишитись, як усе це пройде через кітли, труби й рури, то переговорить, перекипить, перекисне й з того всього тільки самі пігулки залишаються. А в наших огірках, цибулі, часничку, яблуках, дулях, спасівках, грушах, сливках та всякій там іншій смородині, от вітамін там! — і певним є, що як все це перейде через вашу машинерію, ваш апарат, то нічого там не згубиться, ні не втратиться, а все, як має бути, належно споживкується. Пам'ятайте, що немає кращої аптеки від нашого города й садка. Вибачайте, що так скоро й так далеко забігли, тепер знову завернім ближче до оборога.

Повільною ходою наближаєтесь до вашої пристані і легко, як кіт, лізете по драбині на сідало, в стебло. І так вам радісно, так вам мило на душі, як тому косареві в спеку, що нахилився над джерелом, а вода холодна, а вода чиста, що аж дно видно. Довго не роздумуючи, ви бух під кожух, як би не знати під яку перину. І тепло вам, як у попелі, як у жнива в горщку під покришкою під теплою піччю, як за пазухою.

А раз ви в оборозі, то й оборіг своє право має. Ви раптом, як рукою відняло, забули про всі свої турботи й опинилися в іншому світі, де ність ні болізни, ні печалі, но жизнь безконечная. Такий вам смак, таке задоволення, як по свіжому борщикові у Спасівку.

Або в жовтневу нічку: пізня осінь, вже викопали бараболі, всюди, по городах й копанях пусто, всюди свобідно пасеться худоба, шкоди вже ніякої не наробить, хіба що часом обсмикає оборіг чи стіжок; сухо, от куди намірив туди й пішов; світить блідолиций, моргають зірки, зимно, видно дух, дуже чути, як хтось там галасне чи кешляне; в босі ноги таки вже добре пече, та недовго, бо крок, два — і ви вже на драбині, а там лиш момент — і ви вже пірнули в сіно.

(Продовження буде)

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

марш головними вулицями міста до пам'ятника Т. Шевченка. Урочистості біля пам'ятника будуть відкриті молитвою, а проводитиме ними заступник голови Крайового Комітету, касир Українського Робітничого Союзу Едвард Попіль. В програмі намічено виступ державних достойників, які своєю участю вшанують 100-ліття прибуття маси українських поселенців до цієї країни та їх великий вклад у її ріст і розбудову. До головної промови рішено запросити пані Марусю Бек з Детройту. Будуть теж точки зміцненого хору „Прометей" з Філядельфії. Урочистості біля пам'ятника закінчить словом президент УККА проф. Лев Добрянський.

Порядкову службу в часі збірки, походу вулицями і біля пам'ятника Т. Шевченка повнитимуть члени ветеранських організацій. На почесних маршалів походу рішено запросити чотири провідні особи, які своїми зусиллями здобули високі місця в керівних колах цієї країни; прізвища їх будуть подані до публічного відома після отримання згоди від них.

Після урочистостей біля пам'ятника і довшої перерви відбудеться вечером репрезентативний Концерт в одній з найкращих заль столиці, Конституціон Гол. До участи в концерті вже запрошені, або ще будуть запрошені, передові мистецькі ансамблі з цілої Америки. Всіми заходами на місці у зв'язку з Концертом займається інж. Нестерчук.

Цілістю усіх акцій і плянів, передбачених на Український Тиждень, кермують у Вашінгтоні і координують їх д-р Степан Курилас та інж. Іван Шморгун. В різних ділянках їм допомагають місцеві діячі. Завдяки їм одиноко можна буде виконати ту величезну роботу, яка потрібна для переведення в життя намічених плянів. Особливо в таких важливих починах, як образотворча виставка українського мистецтва, виставка книжки, друків і преси, народного мистецтва, тощо. Всі ці пляни вимагають також великих фінансових засобів. Тому Крайовий Комітет мусить збільшити свої заходи для придбання фондів, бо без них будуть загрожені різні точки програми. Рішено звернутися до громадянства зі закликом до пожертв на писанку для Крайового Комітету.

Вже неціли́х три місяці залишилися до Українського Тижня. Вся увага Крайового Комітету буде сконцентрована на підготову цього Тижня, особливо на Здвиг. Крайовий Комітет звернеться до Відділів УККА, щоб вони на місцях зорганізували масову участь в Здвизі та подбали про транспорт. Члени Крайового Комітету всюди на місцях свого побуту включаться в ці акції, як теж візьмуть активну участь у продажу квитків.

Тиждень, що почнеться науковим симпозіюмом, організованим УВАН-ом, НТШ, Українським Інститутом в Гарварді, повинен бути великим кроком уперед у зрості ваги й значення нашої національної групи в ЗСА.

Заклик Окружного Комітету Відділів УНС в Ню Йорку

Управа Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу в Ню Йорку, яку очолюють М. Хоманчук — голова, М. Юзенів — секретар і д-р І. Сєрант — касир, закликає усі Відділи і членів УНС до активної участи у відзначенні 200річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення, які відбуватимуться в Метропольітальному Ню Йорку. Підготовою святкувань займається місцевий Комітет, що його очолює адв. Іван О. Флис, заступник головного предсідника УНС і до якого входять багато інших представників громадських і молодечих організацій. Першою імпрезою, що її організує Комітет, буде триденний ярмарок в днях 14-16-го травня ц. р. на 7-ій вулиці між 2 і 3 евенями на долині міста. Президія Окружної Управи просить ті Відділи, які можуть прийти з фінансовою допомогою Комітетові, зробити це негайно, бо підготова до святкувань вимагає великого вкладу грошей.

СХІДНЬО-ЕКОНОМІЧНА АСОЦІЯЦІЯ
і
НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

РІЧНА КОНВЕНЦІЯ

на тему
„ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В 1970-их РОКАХ"
відбудеться

в четвер, 15-го квітня 1976 р.

в год. 4:15 по пол., в СТЕЙТОВОМУ КАЛЕДЖІ
в BLOOMSBURG, Pa.

Доповіді виголосять:

Проф. д-р З. ЛЕВ МЕЛЬНИК, університет Сінсінатті: „Капіталотворення в Україні після Другої світової війни".
Дискутант: проф. д-р МИКОЛА Ю. БОГАТЮК, Ле Мойн Каледж.
Мгр ВАЛЕНТИН ЗАВІЯКА, Департамент торгівлі, Вашінгтон: „Сільсько-господарський розвиток в Україні".
Дискутант: проф. д-р ЛЕСЛІ ДІНЕС, Університет Канзас.
Проф. д-р С. А. ВІЛЛОН, Університет Делавер: „Організаційні форми і виконання промисловости України".
Дискутант: проф. д-р ОЛЕГ ЗІНАМ, Університет Сінсінатті.

- Організатором і предсідником Сесії є проф. д-р МИКОЛА БОГАТЮК, який у весняному семестрі 1976 веде новий курс „Економіка України" в Ле Мойн Каледжі, Н. Й.
- Президентом Східньо-Економічної Асоціяції є проф. ЛОРЕНС Р. КЛАЙН, Університет Пеннсильвенія. Під час полудневого прийняття виступлять: губернатор Стейту Пеннсильвенія МИЛТОН ДЖ. ШАРП, антрополог МАРҐАРИТА МІД, та проф. ДЖЕЙМС ТОВИН, Єйл Університет.
- Пленарна сесія н. т. „Економічне плянування" відбудеться в п'ятницю, 16 квітня 1976 р. в год. 3:30 по пол. з участю: проф. ВАСИЛЯ ЛЕОНТІЄВА, лавреата нобелівської премії з економіки, КАРЛА МАДЕНА, головного економіста Торговельної Палати у Вашінґтоні та МАЙРОНА ШАРПА, гол. видавця журналу „Челендж".

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

З Літературно - Мистецького Клюбу інформують, що тут в п'ятницю, 9-го квітня ц. р. о год. 7.30 вечером в приміщенні Клюбу, 149 2-га евеню, відбудеться „Різноманітний вечір" у програмі якого візьмуть участь: Меланія Купчинська, учениця Менгеттен Скул оф Мюзік — скрипка; Соня Шереґ і Марта Біскуп — учні УМІ, кляси проф. Чічки - Андрієнко — фортепіяно; Богдан Бородайко — читає свої спомини і нариси. Акомпаньямент: проф. К. Чічка - Андрієнко і Аніта Ґордон.

ПЛЮЩІ В ТОРОНТІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ших протестів та старань довести інформації про дійсний стан в СССР до відома світової публічної опінії.

Після Л. Плюща промовляв проф. В. Тарнопольський, почесний голова Комітету оборони В. Мороза, який наголосив потребу пов'язати боротьбу за права людини в Україні з світовим рухом за здійснення людських прав. Заключне слово виголосив М. Плавюк. Після зустрічі Л. і Т. Плющі відбули коротку конференцію з представниками української преси. Увечорі того ж дня вони були почесними гостями на бенкеті, влаштованому торонтським відділом Об'єднання українських канадських професіоналістів і підприємців.

В понеділок, 5-го квітня, в годині 11-ій вранці, Л. і Т. Плющі брали участь в загальній пресовій конференції в готелі Ґаст Рідженсі. Конференцію проводив Ю. Даревич, керівник інформаційної служби СКВУ, а перекладачем був М. Царинник. Л. Плющ відчитав заяву, в якій подякував всім, що причинилися до його звільнення та звернувся до канадських адвокатів, науковців і членів профспілок стати в обороні А. Твердохлєбова, фізика і секретаря совєтського відділу Амнесті Інтернешенел, судова розправа над яким мала відбутися тепер в Москві, але була відложена. Під час конференції виступила представниця Амнесті Інтернешенел, яка подала інформації про кількість політв'язнів в СССР. Про приїзд Л. Плюща до Канади появились вістки в усіх трьох торонтських англомовних щоденниках, а інтерв'ю з Плющем мали бути передані на двох телевізійних програмах. В дальшій програмі відвідин Л. і Т. Плющів в Канаді передбачені виступи в Оттаві і в Монтреалю, як рівнож заключний виступ в Торонті на вічу в обороні совєтських політичних в'язнів.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

РОКОВИНИ Т. ШЕВЧЕНКА В ЯНҐСТАВНІ

Янґставн, Огайо. — Заходами УККА, місцева громада відзначить Роковини Тараса Шевченка в неділю, дня 11-го квітня, о год. 4-ій по полудні в церковній залі Св. Анни при 4362 Кірк Ровд. У мистецькій програмі виступить хор та молодь і учні парафіяльної школи Св. Анни з декламаціями, рецитаціями, співами тощо. Підготовкою імпрези займаються Петро Ліщак, голова Відділу і Микола Штинь, культурно - освітній референт.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — Заходами 22-го Відділу СУА тут від 18-25-го квітня ц.р. відбудеться в Музею Науки і Промислу Великодня виставка писанок і виробів українського народного мистецтва. Такі виставки в найбільшому музею міста втішаються завжди великим успіхом і її відвідує поважне число українців і американців.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА „ЛІСОВИХ МАВОК"

Ню Йорк. — Від 4 до 18 квітня ц.р. тут в Українському Інституті Америки (2 Схід 79 вулиця, біля 5-ї евеню), відбувається виставка сучасних українських мистців, що її зорганізував Пластовий Курінь „Лісові Мавки". Виставку можна оглядати кожного дня, крім понеділків від год. 2 по полудні до 8-ї вечора.

ДОПОВІДЬ Д-Р Т. САВИЦЬКОЇ В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — В суботу, 10-го квітня ц. р. о год. 6.30 вечором тут в залі Собору свв. Володимира і Ольги при вулиці Кортез, д-р Теодозія Савицька, референтка суспільної опіки ГУ СУА, виголосить доповідь на тему: „Серед українців у Бразилії". Доповідачка поділиться своїми враженнями з подорожі до Бразилії, де вона відвідувала українські поселення. Доповідь буде ілюстрована прозірками, а опісля буде мистецька частина. Імпрезу організує 22-ий Відділ СУА.

„ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ" В ЛЕ МОЙН КОЛЕДЖІ

Сиракюзи, Н. Й. — У весняному семестрі 1976 р. економічний департамент Ле Мойн Коледжу в Сиракюзах, Н. Й., впровадив новий трикредитовий курс — „Економіка України" (Екон. 414). Д-р Микола Ю. Богатюк, професор економіки в Ле Мойн коледжі від 1962 р., є викладачем курсу, який почався 20 січня ц. р. і на який вписалося 20 заавансованих студентів, в тому і п'ятеро українців. Курс обговорює економічні інституції та структуру народного господарства України, другої за величиною совєтської республіки, і її місце та ролю у всесоюзному та міжнародному контексті.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ІРИНИ ЛИШМИН-МАСНОЇ

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці інформує, що тут в неділю, 11-го квітня ц. р. о год. 1-ій по полудні в Галерії ОМУА, 149 2-га евеню, відбудеться відкриття виставки образів Ірини Лишман-Масної. Виставка триватиме до 18-го квітня і буде відкрита в будні від 6 - 8 вечором і в суботи та неділі від 1 - 8 вечором.

ВЕСНЯНІ КВІТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

перішних мод ця „квітяна мода" мені найбільше подобається. Це, по-моєму, зворот до природи, від якої люди в останніх часах так віддалилися.

Забувши про мене і про рукавиці, які залишилися на сходах, вона почала випеканими руками відгортати сухе бадилля з-поміж кущів. — Мушу прочистити кущі барвінку, який вже випускає нові листки — сказала. Відтак, пригадавши, що вона не сама, глянула роз'ясненими очима: — якщо у вас немає барвінку, прийдьте до мене перед Великоднем, радо дам вам його для прикраси свяченого!

— Спасибі, дорога, — відповіла їй такою ж усмішкою, — барвінок у мене, на щастя теж є. Уявляєте собі, як стає весело, коли він котрогось ранку гляне на вас синіми очима квітів? —

Очі Нати теж набрали якоїсь барвінкової синявости. Чи вона замріялася? Я не хотіла забирати їй більше часу — у квітнику він був для неї дорогий. А втім, мене теж безмежно кортіло опинитися на клаптику землі коло своєї хати і робити те саме, що вона. Всідаючи до авта, я пригадала собі, що мала їй щось важливе сказати. Та в обличчі весняної квітяної радости, в якій потонула Ната, ця справа враз змаліла до розміру жмутка листя, яке вона клала у кошик...

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА" В ГЕМПСТЕДІ

Гемпстед, Н. Й. — Український Оперний Ансамбль з Ню Йорку, після успішних виступів в багатьох містах, поставить тут в неділю, 11-го квітня ц. р. о год. 4-ій по полудні в авдиторії української католицької церкви св. Володимира при Юніон евеню, комічну оперету на три дії зі співами і танцями „Наталка Полтавка" І. Котляревського — муз. М. Лисенка. Участь беруть оперні співаки і драматичні актори: Т. Лихолай, Г. Адреадіс, Лев Рейнарович, М. Яблонський, Е. Камінський, Р. Кизик. Музичний керівник — проф. А. Берник; режисер — Т. Федорович; сценічне оформлення — М. Яблонський; хор Оперного Ансамблю. „Наталка Полтавка", як відомо, проходила в Ню Йорку і інших місцевостях з великим мистецьким успіхом.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього у п'ятницю, 21 листопада 1975 року
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий і Незабутній
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, СТРИЙКО

бл. п.

БОГДАН ЮРІЙ КРАВЦІВ

Цілою нашою Родиною складаємо щиру подяку Впр. Отцям, які брали участь у всіх похоронних відправах: Впр. о. Д. Библів за уділення Дорогому Богданові Найсвятіших Тайн, ще 7-го листопада 1975 р., та за прощальне слово на Заупокійній Св. Літургії, як також Впр. Отцям: о. пароховi укр. кат. церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку Ігуменові М. Кучмяк, о. шамб. С. Сулик, о. Т. Бариляк, о. І. Мак, та голові Консисторії УПЦеркви в ЗСА о. протопресвітерові Артемієві Селепині за прощальне його слово над гробом, — всім Впр. Отцям за участь і урочисті відправи Панахид, Св. Літургій, як теж за участь у надгробних відправах. Дякуємо всім Членам Хору і проф. Добушеві, що проводив ним та дітям-школярам парохіяльної школи при церкві св. Івана Хрестителя за їхню присутність на Заупокійній Св. Літургії.

Вдячні ми всім достойним промовцям, які з так великим признанням таланту і праці Покійного зворушливо Його прощали в останнє від товариств, установ і від себе: ред. А. Драганові — від УНС і „Свободи", д-р М. Прокоп — від Прологу і „Сучасности", д-р О. Андрушків — від НТШ, д-р проф. О. Пріцак — від Гарвардського Українського Наукового Інституту, проф. Гр. Костюк — від УВАН, Начальному Пластунові д-рові Юрієві Старосольському, поетові О. Тарнавському — від Об'єднання Українських Письменників „Слово", д-рові Р. Барановському, інж. Р. Рогожі, Павлові Дорожинському — від „ЛЧ" та від Пласту, мгр. М. Утрискові — від Бойківщини, д-р Марті Богачевській Хомяк — від родини, пані Оксані Рудакевич. Дякуємо ред. Кедринові за його дружні спогади про Покійного. Зокрема щиро дякуємо Голові ГПБ пл. сен. інж. Романові Рогожі та пл. сен. Павлові Дорожинському, що порядкували і провадили церемоніями похоронів та Друзям-Пластунам із Куреня „Лісові Чорти": д-рові Богданові Макарушці, Р. Микиті, В. Мочулі, Р. Загайкевич та Р. Копач, які несли домовину — огортаючи дружнім пластовим теплом свого друга Богдана виряжаючи Його в останню вже Його Дорогу.

Усім Друзям-Пластунам — наша велика вдячність за надання характеру усім жалобним похоронним церемоніям, включно з традиційною і так зворушливо відспіваною „Ніч вже йде"...

Невимовна наша подяка найближчій Родині та всім Приятелям, які склали пожертви на Св. Літургії та на видання збірних творів Покійного Богдана Кравцева, як теж за вислови співчуття і піддержку у нашім великім горю, за їхні молитви і за квіти.

На останку сердечно дякуємо Приятелям, що прибули на Св. Літургію в 40-ий день і за їхні відвідини нас у нашім домі, та всім, що виявили нам стільки теплого співчуття листами, телеграмами і особисто — тим поділяючи з нами безмежний біль і невимовний жаль.

Хай Господь відплатить Всім земним і позаземним добром — стократно!

Дружина — НЕОНІЛЯ
Син — ГОРДІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
і дітьми: МАРІЄЮ і АНДРІЄМ
Донька — ДЗВЕНИСЛАВА з мужем
д-ром ЛЮБОМИРОМ ЯВНИМ і дітьми:
ОЛЕЮ, РОМАНОМ, ТАНЕЮ і ЛАДОЮ
Син — ЮРІЙ
Брат — РОМАН з дружиною ІРЕНОЮ і дітьми

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих,
що 6-го квітня 1976 р. після довгої і тяжкої недуги,
відійшов у Вічність на 90-му році життя
наш Найдорожчий ТАТКО і ТЕСТЬ

бл. п.

САВА ТИМЧИК

Тлінні Останки находяться в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПАНАХИДА відправиться в четвер, 8-го квітня 1976 р. о год. 7-ій вечора.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 10-го квітня 1976 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дочка — ЛЮДМИЛА
і зять — ЮРІЙ КОСТЮК

В 40 день смерти нашого Дорогого Приятеля
бл. п. мґра **ОСИПА СТЕЦУРИ**
складаємо 40.00 дол. на Пластові видання.

ВП. Дружині, Доні і Родині Покійного складає
вислови співчуття —
д-р Роман й Ольга ГРАБ

В СІМНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ОЛЬГИ ШУСТ

яка відійшла у Вічність 9 квітня 1959 р., відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 9 квітня 1976 р.

о год. 7:20 ранку
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Про молитви просить —
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

Замість квітів на могилу

бл. п. Іванни Майковської з дому Баєвських

присутні на похоронному обіді
зложили 334.00 доляри
на беатифікаційний фонд Слуги Божого
Андрея Шептицького
і 50.00 долярів
на Св. Літургії за Героїв-Мучеників у монастирі
отців Студитів в Римі.

Родини Майковських і Татчинів 200.00
Александер, Неоніля Коссак 50.00
Іван і Марія Радь 20.00

По 10.00 дол. — Андрій і Марія Чорний, Стефан і Стефанія Поліщук, Теодор і Людмила Хай; Микола Турик 6.00 дол.; по 5.00 дол. — Володимир Стельмах, Софрон Ганкевич, Микола Яремко, Анна Барнич, Софія Куценик, Іван Бойко, Емануель Притула, Василь Корж, Тарас Хархаліс, Анна і Богдан Чапельські, Юстина і Юрій Чапельські, Аґнес і Бернард Шірф, Надія Возьняк і Маруся Зазуляк; по 4.00 дол. — Марія Хархаліс і Олекса Дуда.

Гроші переслано на руки Патріярха Йосифа І.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, 3-го березня 1976 р., по тяжкій недузі,
на 99-му році життя, відійшла у Вічність
наша Найдорожча і Незабутня
МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ІВАННА МАЙКОВСЬКА
з дому БАЄВСЬКА

Сповнені глибоким горем і жалем хочемо цією дорогою висловити з глибини серця найщирішу подяку нашим Дорогим Рідним, Приятелям і Знайомим, що не жаліли труду і часу щоби віддати останню прислугу Покійній і відпровадити її на Вічний Спочинок.

В першу чергу складаємо нашу щиру подяку Високопреподобним Отцям: о. шамбелянові Петрові Мельничукові за відвідини Покійної в шпиталі, за уділення св. Тайни Єлеопомазання, за відправлення Панахид, за похоронні відправи, за дуже гарну проповідь в Церкві. Також дякуємо о. проф. крил. митр. капц. Евстахію Весоловському за участь в Панахидах та за відпровадження Покійної на Вічний Спочинок на цвинтар церкви св. Михаїла в Балтимор. Щира подяка тим Панам, що трудилися при несенні домовини.

Ми дуже вдячні Усім, хто жертвував Св. Літургії за спокій душі Покійної та за прекрасні квіти, які Покійна так дуже любила.

Щира подяка Усім, хто усно, телефонічно та листовно склав співчуття та слова розради. Дякуємо Усім, хто брав участь в Панахидах, в похороні, як також і Тим, що бажали бути з нами та були перешкоджені.

З глибини серця вдячні усім Паням, які зайнялися приготованням похоронного прийняття і Тим усім, які допомогли в його влаштуванні.

Спеціяльно дякуємо пані Славі Лесійчук за правдиву християнську піддержку, поміч, пораду і труд в той тяжкий для нас час.

Висловлюємо вдячність Усім, хто вшанував Покійну своєю присутністю на похоронному обіді, а панам Андрієві Чорному і Володимирові Стельмахові за переведення збірки на беатифікаційний фонд Слуги Божого Андрея Шептицького та на Св. Літургії за героїв-мучеників в церкві о. Студитів в Римі.

Хай Милосердний Господь за вставленням Слуги Божого Андрея Шептицького дарить Вас усіх своїми щедрими ласками.

В глибокому смутку діти Покійної —
ЛЮБОВ, ЕВГЕН, ОМЕЛЯН
і СТЕФАНІЯ з Родинами

Високе відзначення о. Юрія Гнатка

В Піттсбургу від ряду років існує й активно діє Українське Технологічне Товариство, організація професіоналів Західньої Пенсильванії. Від кількох років ця українська організація на своєму річному балю відзначує титулом „Українець Року" визначну особу українського походження з цього терену, не конечно члена УТ Т-ва. — Такі, що так скажемо, кваліфікації потрібні для такого титулу; це: індивідуальний успіх даної особи на технічному, або професійному секторі; — заслуги щодо збереження й поглиблення української спадщини та заслуги на гуманітарному полі. Як бачимо, ці три пункти кандидата на почесний титул „Українця Року" не такі легкі.

В попередніх роках цей титул м. ін. дано інж. Михайлові Корчинському, Михайлові Майношові, а востаннє Михайлові Комічакові, що в 1975 році відзначував 25-ліття своєї Радіової Програми в Піттсбургу. — Під кінець 1975-го року це заслужене в нас Т-во професіоналістів (з вищою освітою) поширило коло своїх щорічних відзначень на гуманітарну ділянку, вишукавши особу, яка в цьому відношенні єдина в українській діяспорі. Тією унікальною особою українського роду, що визначилася своїм небуденним хистом на гуманітарному полі в Піттсбурщині є о. протоієрей Юрій Гнатко, уродженець Піттсбурщини. Цей ревний священик Української Православної Церкви понад десять років тому, при фінансовій допомозі деякого числа своїх парафіян і приятелів — закупив великий мотель біля університетського містечка — Індіяна, розбудувавши його за кілька років в поважний комплекс модерних будинків — під назвою „Східньо Православна Фундація". В чудовій долині, в найближчім сусідстві від великої міжстейтової магістралі лежить „духова дитина" о. потоієрея Юрія. За офіційною назвою це „Переходовий Регабілітативний Центр" для осіб, які опинилися поза своїм нормальним шляхом життя, як: алькоголіки, наркомани, нещасливі матері, зломані життям особи тощо.

Майже сто акрів землі довкола будинків, великий став для вжитку пацієнтів. Літом, під опікою, можна плавати човнами, ловити рибу, купатися. Отже, це не один із американських „старечих домів" тощо. Це зовсім оригінальна інституція для осіб, які не надаються до нормального (шпитального) лікування, яким „тісно" в різних державних або стейтових установах, які за всяку ціну потребують до вилікування родинно-домашню атмосферу і релігійне піклування духовної особи-директора. Він, в особі о. Юрія є, немов духовним батьком для нецілої сотки хворих людей.

Ще одне унікальне явище в цьому переходовому й регабілітативному осередку в центрі Пенсилвенії. Офіційна назва мешканців-пацієнтів цього незвичайного місця — це „гості". Для деяких із них „візита" в Православній Фундації триває кілька років, для інших коротше. Потім вони вертають до своїх родин, до нормального життя. Частенько о. Юрій своїми широкими знайомствами поміж американськими колами — знаходить для своїх „гостей" відповідну працю тощо. Американське довкілля незвичайно шанує нашого духовника, також йому допомагає в цій благородній акції. Часто цілими днями він в дорозі — іде слідами колишніх святих Угодників Божих, що ходили й просили „милостині" своїм сестрам або калікам, в зорганізованих ними шпиталях, приютах, сиротинцях і т. п. Сімнадцять осіб професійного персоналу виконують прерізні функції в цій „гостинниці" для нещасливців нашого сторіччя. Таких пані-матка Люба і їхній син, Юрій, належать до тіснішого „штабу" цього Центру.

Річ ясна, також стейтові й федеральні власті мають деякий нагляд над загальним станом Інституції, в рамках відповідних державних законів. На велике признання директорів й основників цього заведення, за останніх 10 років все було в найкращому порядку! — В цій ділянці харитативної акції ми, українці, зовсім відстаємо в цій країні. Ми заслабі і фінансово і організаційно, щоб на широку скалю взятися за такий почин християнського братолюбія. Правда, недавно були спроби Проводу УПЦеркви в ЗСА, конкретно ВПреосвящ. Митрополита Мстислава купити відповідний об'єкт над морем, одначе покищо українська громада не всилі була відважитись на такий сміливий проєкт великого організатора, Митрополита Мстислава. Покищо о. протоієрей Гнатко успішний піонер такого діла!

Мрією о. Юрія, як знаємо, його друзі, будова каплиці-церковці для молитовного вжитку його офіційних „гостей" та відвідувачів, в чисто українському стилі. Це його черговий плян, якщо добрий Господь поблагословить, каже о. Юрій. Слід додати, що кожного року, літньою порою, на терені цього переходового центру відбувається щорічний, дводенний „празник". Ідуть, як люди кажуть „до отця Гнатка" сотки його приятелів і звеличників з довколишніх парафій УПЦеркви на тамошнє рокове свято. Окрім церковних відправ мають місце культурні й розваговi виступи. Місцеві „гості" мають нагоду розвеселитися, поговорити з відвідувачами. А чужі за малою оплатою плавають по озері човнами, ловлять рибу. Як сказано, для місцевих „гостей" такий спорт дозволений ціле Боже літо.

Так конкретно виглядає ідея-програми того благословенного затишку біля Піттсбургу. Сотки нещасливців перейшли через „брами" тієї Інституції, і тепер живуть нормальним життям біля своїх рідних, працюють, дожидають старости в добому здоров'ї із заспокоєни-ми нервами, далеко від „келишка" і інших наліогів. Кожного року ця оселя-прибіжище хворих розбудовується, модернізує, стягає щораз то нових „гостей" у свої двори.

Як бачимо, і не помилився провід Українського Технологічного Т-ва в Піттсбургу, що почесну корону-честь „Українця Року" за 1975-ий рік дав невтомному апостолові християнського братолюбія, отцю протоієреєві Юрієві Гнаткові. А окрім роботи по вуха в Осередку, він іще православний капелян в недалекому стейтовому заведенні для умово хворих, також дає духовну обслугу двом маленьким парафіям в центрі м'якого вугілля, біля Джонставну, Па. — Як інформує секретарка цього Т-ва наших професіоналів, Марійка Вовчук, роковий баль для членів і спеціяльно запрошених гостей відбувся 29-го листопада, у репрезентативному Піттсбурзькому Атлетичному Клюбі, з участю кількох соток осіб. Майстром церемоній був заступник предсідника цього Т-ва, інж. Матвій Сохоцький. Головним промовцем вечора був інж. Андрій Вовчук, діючий голова Товариства. Він вручив о. прот. Ю. Гнаткові відповідний плякат і промовляючи висказав слова найвищого признання „Українцеві Року", отцю Гнаткові. Зворушений о. Юрій дякував за виявлену йому почесть братами-українцями Піттсбурщини, і просив учасників відвідати цю інституцію. Зокрема просив молитов за його та всіх, що під його опікою перебувають, теперішніх, і майбутніх його „гостей".

Під час балю був показ автентичної української ноші з різних областей України, костюми вишиті в Клівленді. На балеву виграшу Анна Малюк, дуже активна діячка УПЦеркви в Піттсбурщині, спекла величкий вишиваний торт. Увесь прихід з тієї успішної річної імпрези призначено на Стипендійний Фонд цього Технологічного Т-ва. Кожного року це Т-во дає кілька стипендій потребуючій молоді Піттсбурщини.

о. М. Ф.

У Ню Йорку відбулася 26-та пластова дитяча костюмова забава

Ню Йорк. — У неділю, 7-го березня, велика заля школи св. Юра була заповнена дітьми та їхніми батьками, які прибули на 26-ту з черги дитячу костюмову забаву, зорганізовану місцевою Пластовою Станицею та відділом Пластприяту. Цього року, як і протягом 25-ох попередніх років, „душею" цієї дитячої костюмівки була пл. сен. Стаха Гойдиш, яка знову написала п'єсу-казку, в якій брали участь всі новацькі Гнізда нюйоркської Станиці.

Цьогорічна казка мала назву „В далекий світ" і була присвячена 100-річчу українського поселення в ЗСА та 200-річчу Американської Незалежности.

До великого успіху забави спричинилися чудово пошиті мамами костюми, знамениті декорації, виконані ст. пл. Мусею Гойдиш-Скіпкою, її чоловіком Кеном і ст. пл. Михайлом Турчином, як рівнож хореографія Роми Прийми-Богачевської та Дарії Геези. За виступи поодиноких новацьких роїв відповідали гніздові, сестрички та братчики. На цій дитячій забаві грала новозорганізована пластова оркестра „Червона Калина", керівником якої є пл. скоб Олесь Кузишин. Членами оркестри є також ст. пл. Ростислав Декайло і пл. уч. Богдан Кузишин, а вокальні партії виконує ст. пл. Оксана Тромса. Треба додати, що хлопці також допомагають своїй подрузі у співі. Буфет був у заряді Пластприяту, під проводом п-і Стефи Косович, а звукове посилення та магнетофонна музика під час п'єси-казки були в руках пл. сен. Романа Яцушка та пл. сен. Олександра Масвського.

Станичний ст. пл. Андрій Ластовецький, відкриваючи формально костюмівку, подякував пл. сен. Стасі Гойдиш за довгі роки праці з пластовим новацтвом, зокрема за зорганізування вже 26-ох костюмових забав, в яких бере участь не тільки пластова молодь, але також діти, які не належать до Пласту, як рівнож подякував всім іншим, які спричинилися до цьогорічної забави.

Казкою „В далекий світ" проводила сама авторка пл. сен. Стаха Гойдиш. П'єса-казка описувала українську родину (батьків, дівчинку Марусю та хлопчика Івася), яка десь 100 років тому залишила рідне село в Україні та прибула до Америки. Українська родина поселюється на хуторі в лісі, далеко від інших осель. Батьки тяжко працюють на полі, а діти допомагають їм, напримклад, Маруся підливає квіти, які виросли із насіння, привезеного з України. Маруся та Івась, почувши, що недалеко находиться печара, в якій індіяни добувають золото, йдуть шукати за тією печерою. Вони по дорозі приглядаються танцеві групи мушок-світлячків і також бачать танок гномів. Нарешті добиваються до племени індіян, які їх радісно вітають. Індіяни показують їм свій народний танець. Опісля, провідник племени — „чіф" — повідомляє українських дітей, що в тій околиці живе багато інших іміґрантів з різних частин світу. Тоді Маруся та Івась, а з ними всі присутні на костюмівці, приглядалися танцям норвезьких дівчат, китайських хлопців, гавайок, ескімосів-мисливців, мехіканців, а вкінці „чіф" сказав, що має для Марусі та Івася несподіванку, бо недалеко поселилися гуцули з України і маленькі гуцулочки та гуцулики тоді відтанцювали українські танці з рідних Карпат. Відтак, Маруся дала індіянам квіти з України, а саме, волошки та ромашки, яких індіяни розсадили по полях, а Івась передав їм українську сопілку. Тоді представники всіх народів пішли в гостину на хутір батьків Марусі та Івася.

Після закінчення казки-п'єси діти, під наглядом новацьких опікунів, забавлялися кілька годин під звуки оркестри „Червона Калина". Під час забави відбулася льотерія та були будки з різними виграшами для дітей.

Цьогорічна пластова дитяча костюмівка не тільки дала змогу нашим наймолодшим брати участь, або приглядатися казці-п'єсі, а опісля забавлятися із приятелями та запізнати нових друзів, але також мала повчальний характер, бо вказала їм, що Америка — це „країна націй", в якій кожний нарід може і повинен зберігати свою культуру, мову, традиції.

В. Т-ець

СОЮЗОВЦІ!

ПРИДБАННЯ 400 ЧЛЕНІВ ЦЬОГО МІСЯЦЯ — ЦЕ МЕТА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. ВКЛЮЧІТЬСЯ І ВИ У ЧЛЕНСЬКУ КАМПАНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ОСЯГНУТИ ЦЮ МЕТУ.

Спогади про письменника-приятеля

Знову передомною — книжка Василя Гайдарівського „А світ такий гарний...". Ця збірка його опсвідань та споминів, хороша й цікава творчість нашого прозаїка, не раз була в моїх руках, як і „Заячий пастух", не раз її сторінки шелестіли, промовляли до мене, хвилювали серце... Поверх десяти років минуло від того часу, як автор її ласкаво написав на ній: „милому, щиросердному..." та й дав її (у січні 1965 р., Філядельфія). Так наче вчора ще розмовляли по телефоні чи довкола столу, або біля його великої збірки книжок, у вітальні дому. Ні, не вчора все те бувало! Бо вже проминуло три роки, як життя Василеве трагічно й несподівано обірвалося. Хутко уплив час, але як людина він не зникає, не забувається...

Знову бачу його приваблені полиці з книжками, чую тихий голос дружинипишине Софії Іванівни, а в тім голосі — нюанси овіяних смутком споминів, великої любови і бажань, щоб Василь Гайдарівський „ще промовив" до своїх читачів повістю чи романом, який терпеливо жде на друк. Та про дорібок покійного автора, хоча того огляду він достоєн, не моя мова сьогодні. На серці моїм лежить лише спогад про приятеля, як про людину, — про дорогу труднуь життьову, про доброзичливість до товаришів по перу, про долю верделину й жорстоку. Донбас — Костянтинівка — Бахмут... Це та частина України, де він зріс, почув у собі поклик, це ознаком, до літературної творчости і там же побачив на сторінках „Забою", „Літературного Донбасу" свої перші оповідання, що створювалo для нього нове надхнення і бажання удосконалювати свою освіту й творити більші мистецькі полотна слова — з життя донбасівців, яке він дуже добре знав. Тоді ж Василь Андрійович глибоко переконався, що Донбас, — це Україна... А не „Росія" в Україні... Теплі його спомини про Гр. Баглюка (розстріляного у Воркуті 1938 р.) та про інших молодих українських прозаїків і поетів Донбасу, про їх нещасливу долю, про отой незабутній терор 30-их років.

А сам він починає поневірятись, ховатись то на Кавказі, то в інших місцевостях аж до Другої світової війни. Тоді він обрав собі „волю". Родина втрачена... Тільки й зігрівала його надія, що буде творити нові образи, нові картини мистецького слова, про сумне минуле, про соняшне прийдешнє.

Рік 1949 вітає його в Америці. Скромні заробітки ночами, творчість літературна днями, принесли йому духову нагороду, задоволення й, можливо, опір отому заламанню,которого він побоювався інахил до нього в собі відчував. У цьому стані його я з ним ближче зазнайомився й відчув у нім теплий потяг до себе, — щирість і ласка зустрілися з його доброзичливістю. Було кличе по телефону: „Пане доктore... (так все ввічливо він починав). Та ж ви мусите бути у нас. Неодмінно приїжджайте у неділю, хоч і мало часу маєте. Про Україну мусите нам розказати, бо чували там, як журилися й писали вірші таємно...

Саме тоді, восени 1965 р., я повернувся з Києва та Харкова, досить втомлений, схвильований горем Україн, „обскубаний" перед прощанням на летовищі, але затриманий був лише на дві години за оті „вірші" чужі й свої, що інспектор знайшов їх у валізках та кишені. Отож я у дружніх Гайдарівських на обіді, поет Остап Тарнавський з нами також. Слухають вони, слухають спрагло оті новини, про які я побоююся навіть і сьогодні все сказати у пресі нашій, щоб не вчинити кривди другим, що ще живі. Та й читаю їм „Оце такий ти, Києве...", „Три тополі"... що журяться біля Дніпра. Приятель Василь був гостинний, захоплений. Навіть жартували ми там, хоч Українська доля і журила нас. Обізвалася тоді дружина його з кухні: „Ой, оті „три тополі — три сестриці"... така мила поезійка, до серця доходить..." І було нам приємно те чути, що вона „була з нами"... Не лише з обідом.

Дружність Василя Гайдарівського виявлялася і в товариськихзустрічах у нашій домівці, в подорожах разом до Ню Йорку на сходини членів „Слова" та до Нової Англії. Я не помічав його психічних тривог, що можливо він їх дуже старанно приховував, або й не був свідомий, що ділося в його душі й серці. Аж уже по його смерті дружина моя пригадала, що він якось сказав їй несподівано: „Чомусь мені не хочеться жити на цім світі..." У споминах своїх, що в кінці книжки,„А світ такий гарний...", він писав: „приїхав сюди (до Америки) я в грудні 1949 р., виснажений фізично, але головне психічно, тяжко тисло все пережите раніше..." Десь корінь заведужання лежав у отій болючій минувшині. Хто з нас її не переживав надто чутливо! Поза приятельськими прикметами й дружністю не можна забути його доброзичливість, старання допомогти людині в біді, а найбільше — колезі по перу, бо він завжди радів, як щось нове друкувалося.

Коли моя збірка поезій вийшла з друку („Крила над морем"), як Василь — приятель бідкався про мене, щоб хоч трохи „просунути" книжку поміж читачами... Я ту щирість письменника відчував і радів нею, бо мало таких друзів, що автора розуміють і співчувають. Три роки минуло... Телефон з Мервайн вул. мовчить... Не обзивається голос, трохи з поспіхом, ввічливо й часом весело — „Гайдарівський! Як там все у вас? Які нові поезії народилися?... Давненько не бачились ми..." Так колего — приятелю, справді, давненько!

д-р Ів. Кмета-Ічнянський

ТАРЗАН, Ч. 7458. Пляни Крони

Поглянь, Кроно! Вулиці вимощені золотом!

Ну, пані Клейтон, ти говорила правду... За це я подарую тобі життя!

Відтепер не мусітиму плазувати перед ніким!.. Ха! Ха! Ха!

За допомогою скарбів, які заберу з Опару, я створю найбільшу імперію в світі!.. Африку, якою володітиме Крона!